

การสำรวจผลผลิตต่อไร่
โดยวิธีการตัดแปลงเก็บเกี่ยวผลผลิต
(Crop Cutting Survey)

ส่วนสารสนเทศการผลิตพืชไร่นา ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ขั้นตอน
การสำรวจ

1 นับจุดครัวเรือนตัวอย่าง

2 สุ่มครัวเรือนตัวอย่าง

3 สุ่มแปลงตัวอย่าง

4 สุ่มบึงนาตัวอย่าง

5 สุ่มจุดสำรวจตัวอย่าง

6 เก็บเกี่ยวผลผลิต

7 สอบถามผลผลิตหลังเก็บเกี่ยว

คำนิยามข้าวนาปี

หมู่บ้านตัวอย่าง หมายถึง หมู่บ้านที่เพาะปลูกข้าวนาปี ปีเพาะปลูก 2556/57 ที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตั้งแต่ 1 กันยายน 2556 ถึง 31 มกราคม 2557 (ภาคใต้ 15 มกราคม ถึง 31 มีนาคม 2557 และมีครัวเรือนผู้ปลูก ตั้งแต่ 3 รายขึ้นไป

ครัวเรือนผู้ปลูก หมายถึง ครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว นาปี ปีเพาะปลูก 2556/57 ที่มีเนื้อที่ปลูกภายในอาณาเขต หมู่บ้านตัวอย่างตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป

การสำรวจผลผลิตต่อไร่ ข้าวนาปี

หมู่บ้านละ 3 ครัวเรือนตัวอย่าง

ครัวเรือนละ 1 แปลงตัวอย่าง

แปลงละ 2 จุดสำรวจตัวอย่าง

จุดสำรวจละ 1 ตารางเมตร

คำนิยาม

แปลงที่ปลูก หมายถึง **พื้นที่ที่ใช้ปลูกเต็มพื้นที่ใน**
บริเวณเดียวกันทั้งแปลง

จะถือว่าเป็นคนละแปลงก็ต่อเมื่อ

1. มี **ถนน ลำธาร ลำคลอง** มากน้อยอย่างชัดเจน
2. ปลูก **คนละชนิด** (ข้าวเหนียว/ข้าวเหนียว) หรือ **คนละพันธุ์** (ปทุมธานี 1 / สุพรรณ 60 / กข.10)
3. ปลูก**ไม่พร้อมกัน**
4. **วิธีการปลูกต่างกัน**

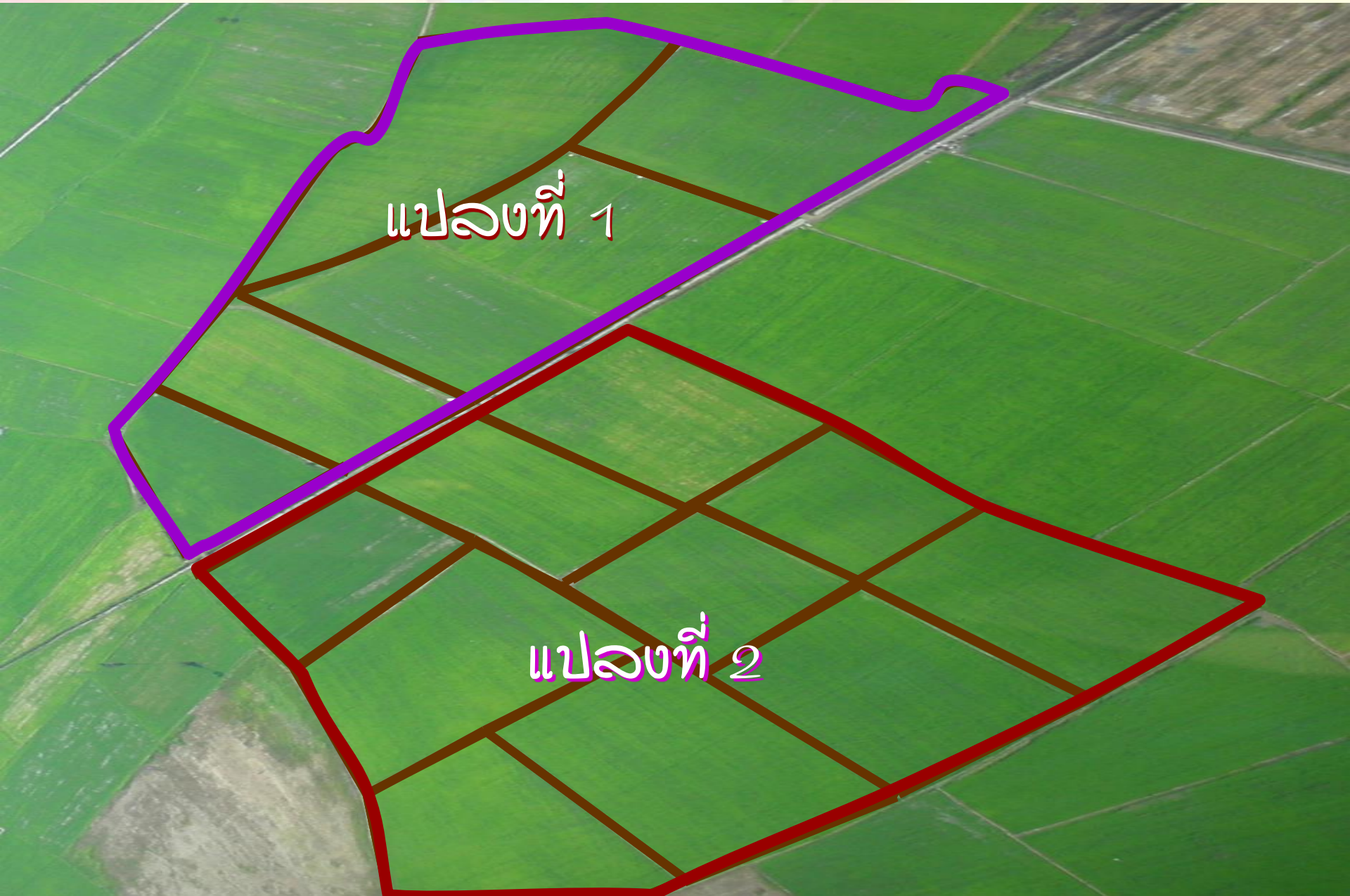
การสุ่มแปลงตัวอย่าง

- ❁ ต้องเป็นแปลงที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งวาดแผนที่ตั้งของแปลงต่าง ๆ ด้วย
- ❁ สุ่มเลือกแปลงตัวอย่าง 1 แปลง โดยใช้ตารางสุ่มแปลงตัวอย่าง ที่ได้กำหนดให้

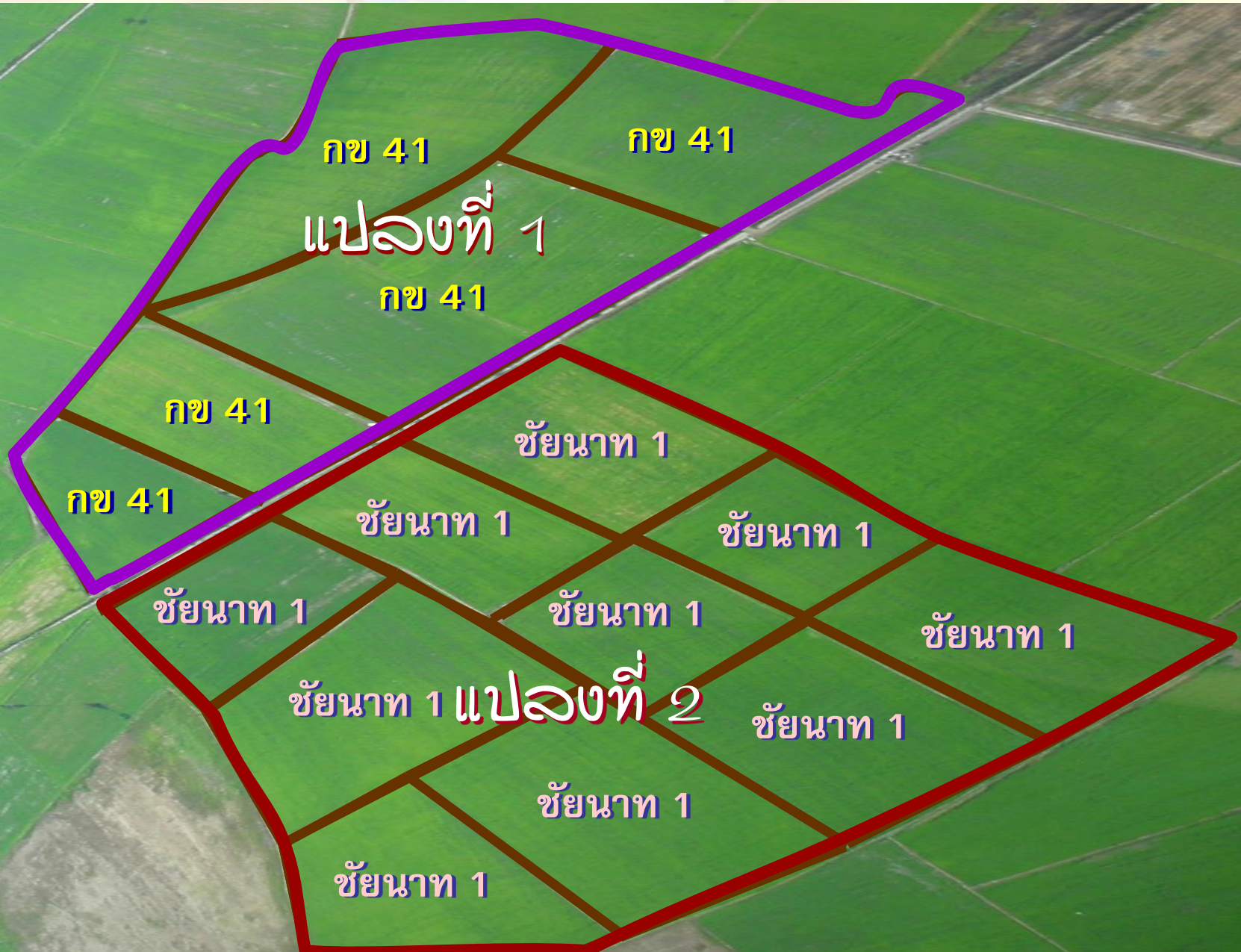
แปลงตัวอย่างปลูกข้าวชนิดเดียวกัน ปลูกพันธุ์เดียวกัน

แปลงที่ 1

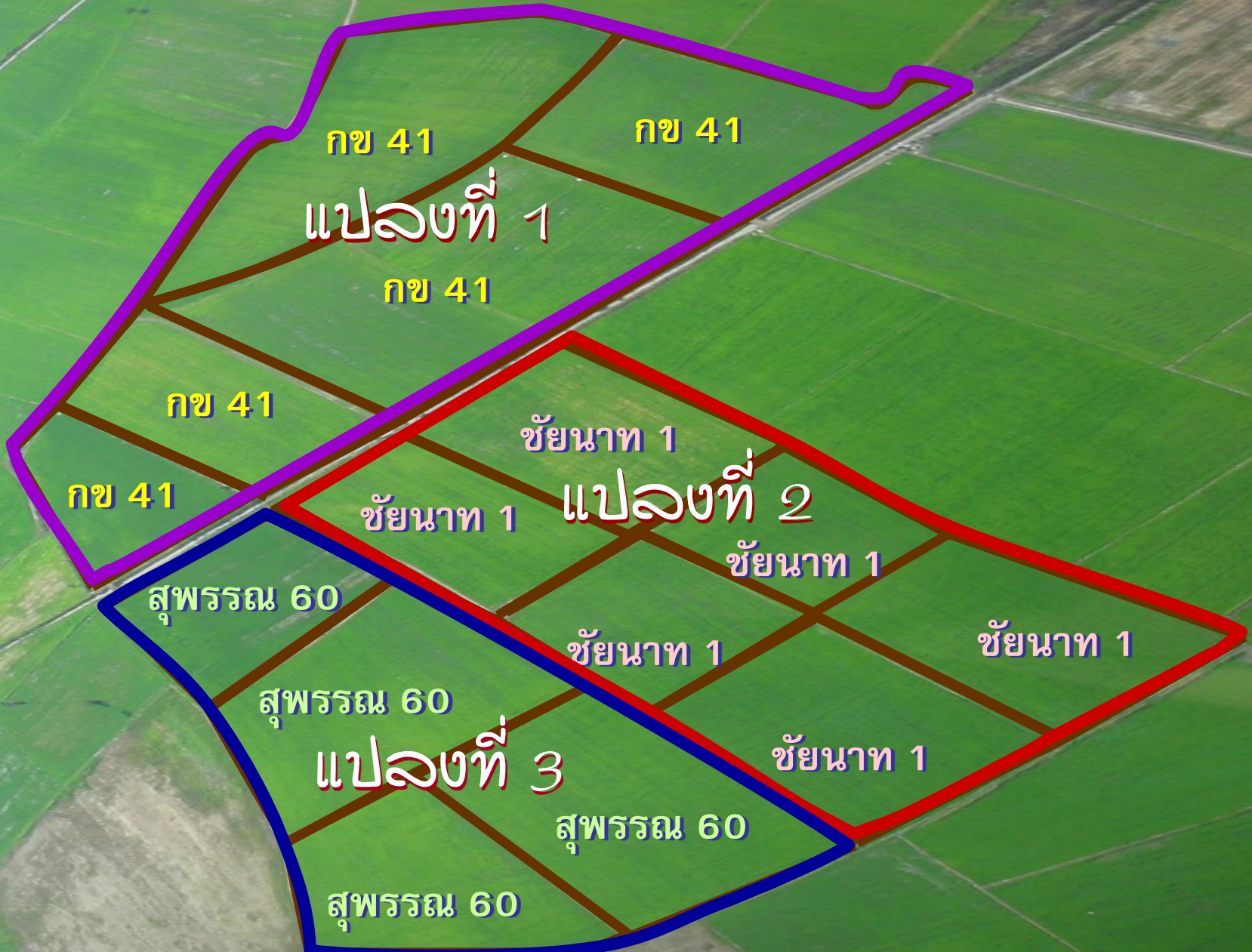
แปลงที่ 2

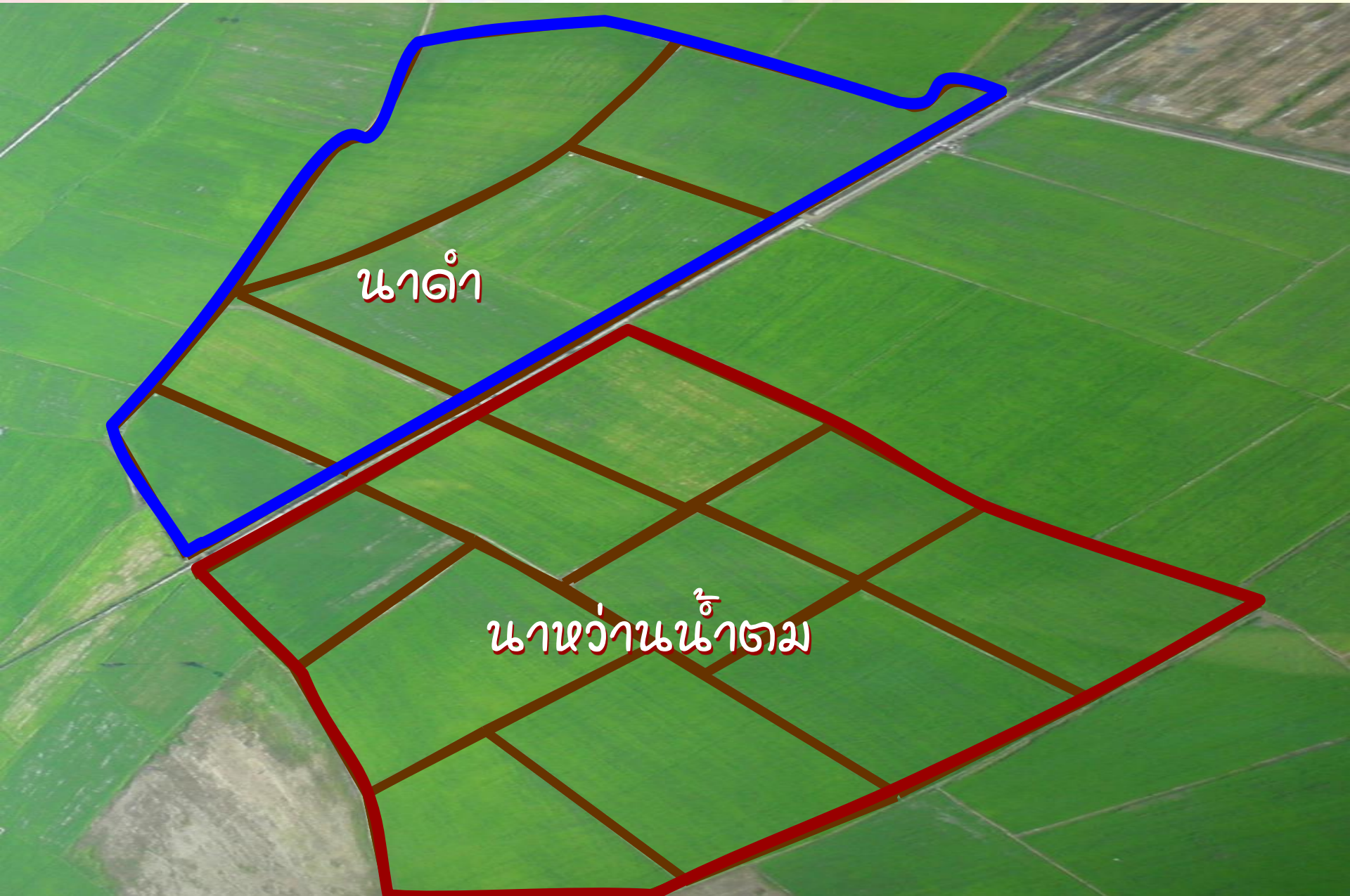
แปลงตัวอย่างมีคลองส่งน้ำหรือถนนขวางกัน

แปลงตัวอย่างปลูกข้าวชนิดเดียวกันแต่ปลูกคนละพันธุ์

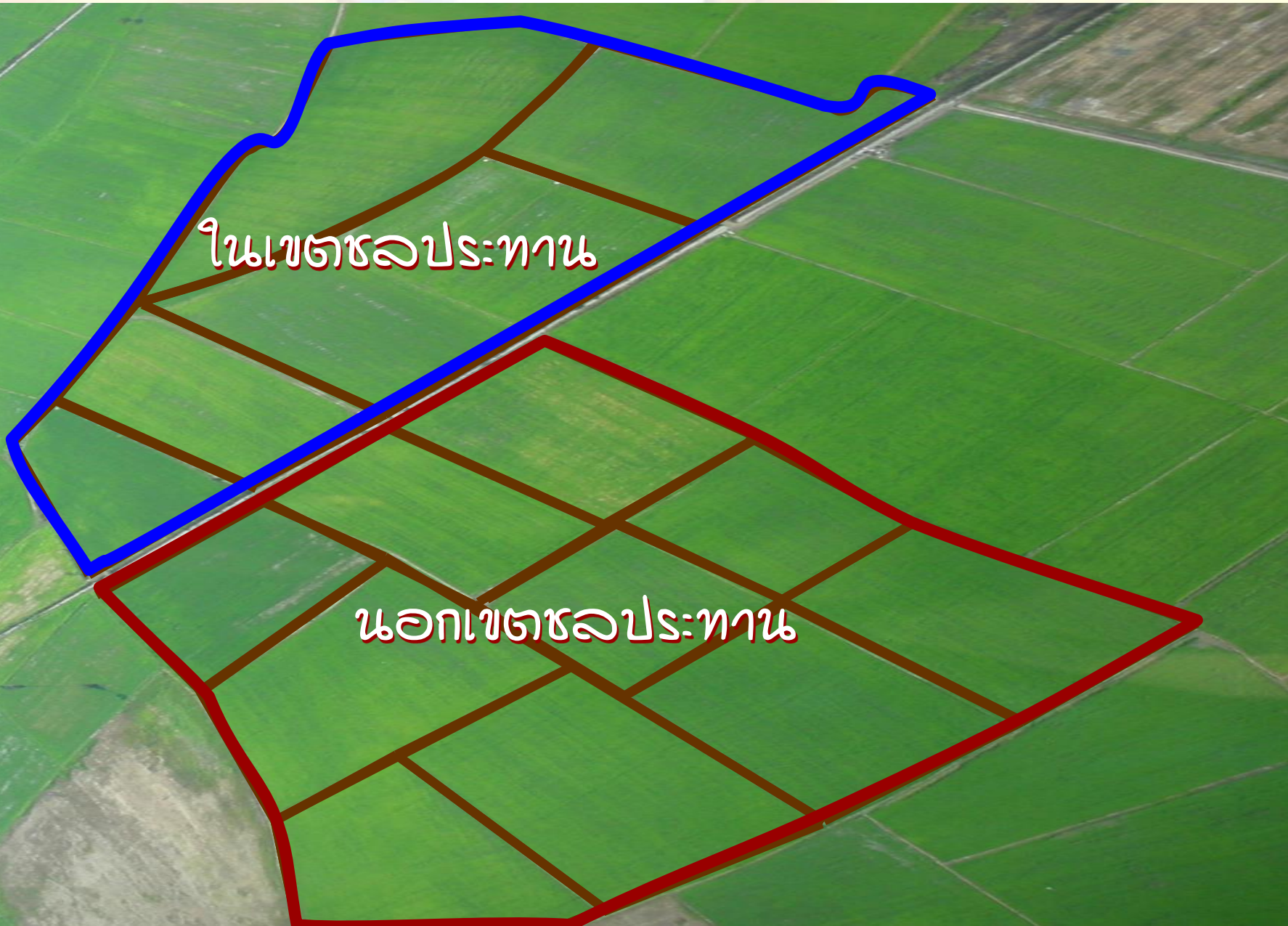
แปลงตัวอย่างใช้วิธีการปลูกแตกต่างกัน

นาดำ

นาหว่านน้ำตาม

แปลงตัวอย่างอยู่ในเขตและนอกเขตชลประทาน

ในเขตชลประทาน

นอกเขตชลประทาน

การสู่มบินงาตัวอย่าง

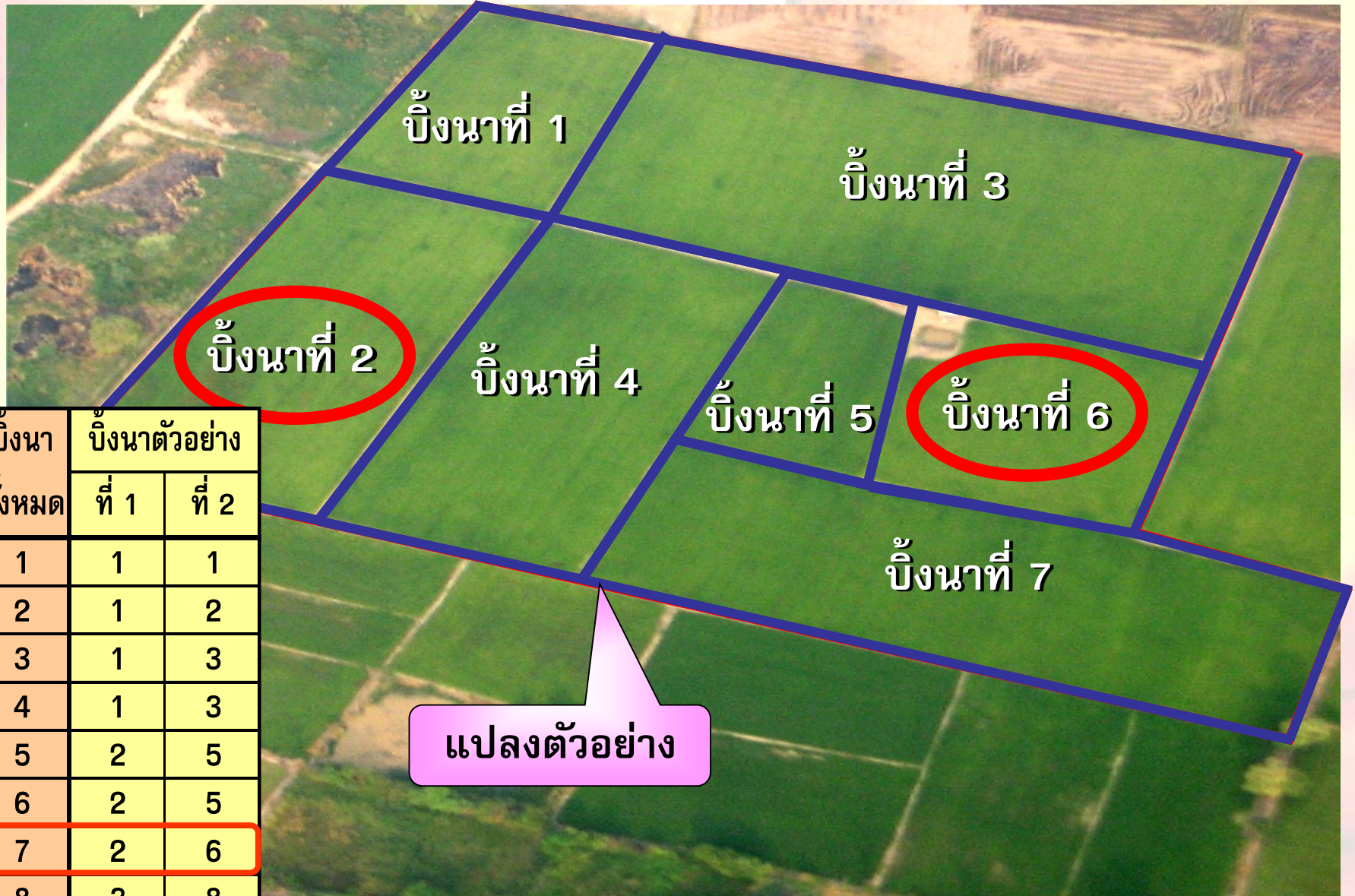
- ❁ วาดแผนทีแสดงตำแหน่งและจำนวนบินงาพร้อมหมายเลขกำกับทั้งหมดในแปลงนาตัวอย่าง
- ❁ กรณีแปลงตัวอย่างมีบินงาเดียว ไม่ต้องสู่มบินงา
- ❁ กรณีแปลงตัวอย่างมีหลายบินงา ให้สู่มบินงาตามตารางสู่มบินงาที่ได้กำหนดไว้

แปลงตัวอย่างมีบึงนาเดียว

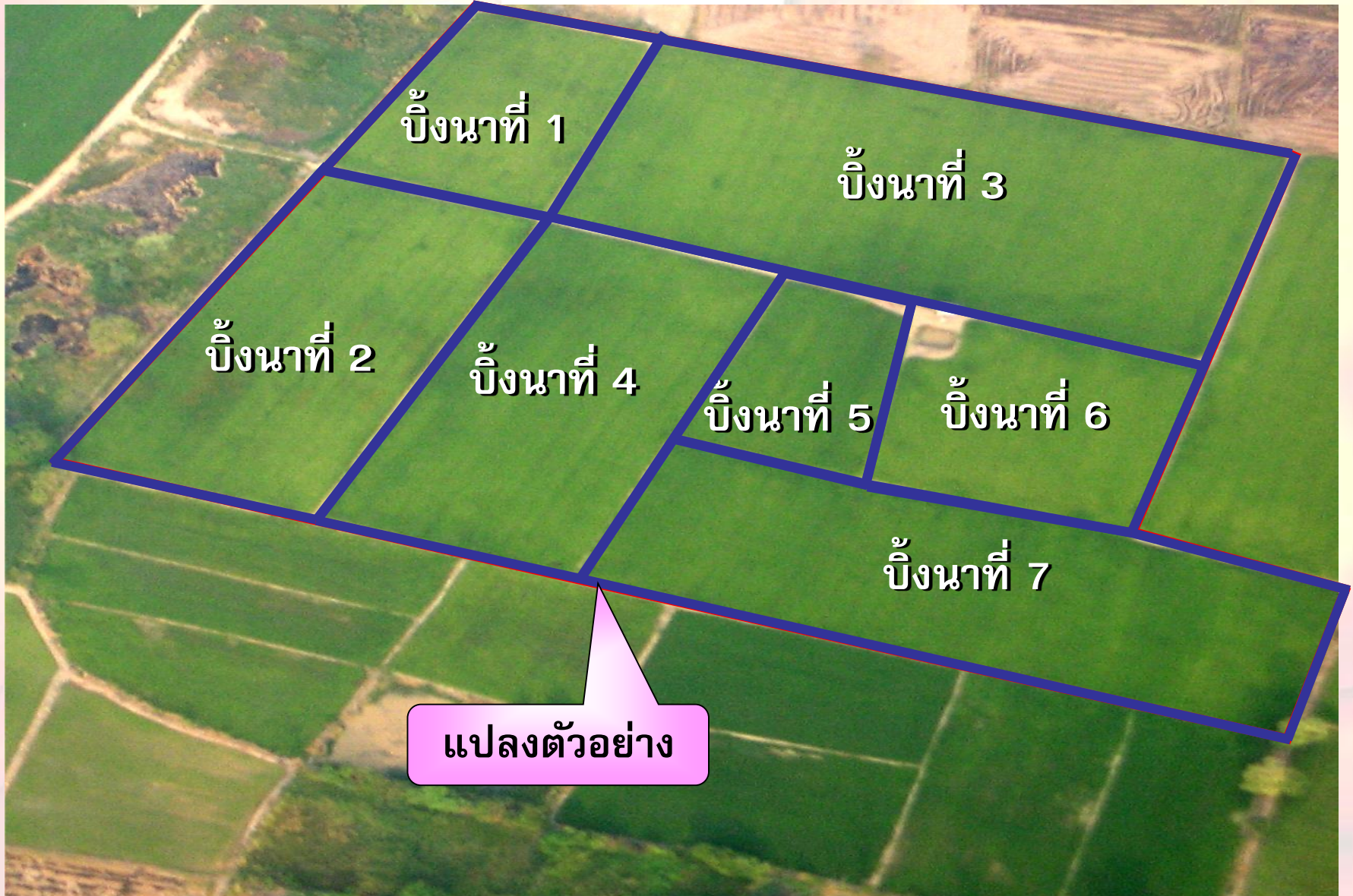
แปลงตัวอย่าง

แปลงตัวอย่างมีหลายบึงนา (อ้นนา กระทบนา ไร่่นา)

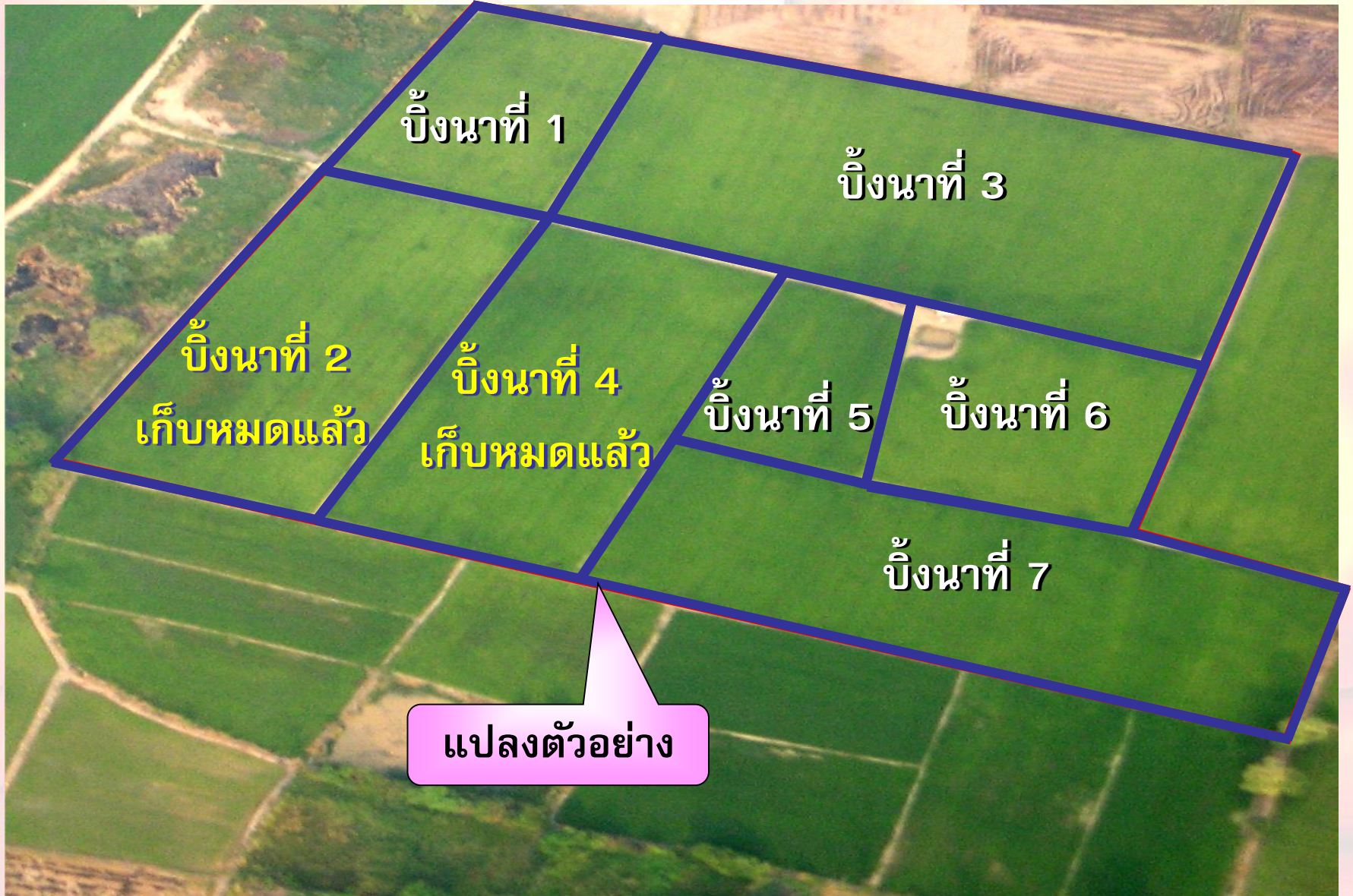

บึงนาทั้งหมด	บึงนาตัวอย่าง	
	ที่ 1	ที่ 2
1	1	1
2	1	2
3	1	3
4	1	3
5	2	5
6	2	5
7	2	6
8	3	8

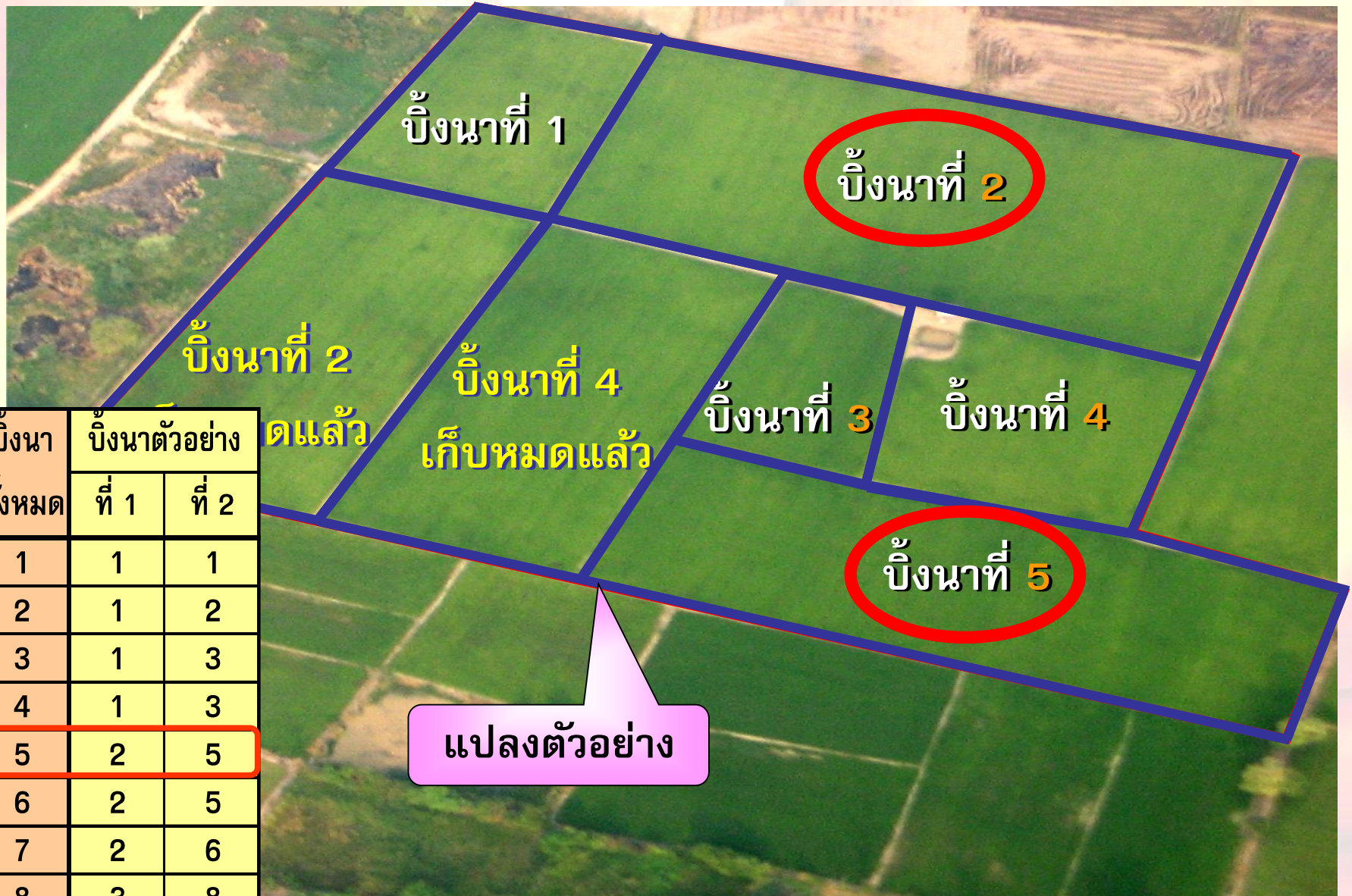
แปลงตัวอย่างมีหลายบั้งนา (อ้นนา กระทบนา ไส้หนา)

แปลงตัวอย่างมีหลายบึงนา (อ้นนา กระทบนา ไส้หนา)

แปลงตัวอย่างมีหลายบึงนา (อ้นนา กระทบนา ไร่ชา)

บึงนาทั้งหมด	บึงนาตัวอย่าง	
	ที่ 1	ที่ 2
1	1	1
2	1	2
3	1	3
4	1	3
5	2	5
6	2	5
7	2	6
8	3	8

การสุ่มจุดสำรวจตัวอย่าง

❁ กรณีที่แปลงตัวอย่างมีหลายบั้งนา ให้ตั้ง 2 จุดสำรวจ โดยบั้งนาตัวอย่างที่ 1 เริ่มจากมุมล่างซ้ายมือของแปลงนาเดินตามคันนาไปทางด้านบน 30 ก้าว แล้วเลี้ยวขวาตรงเข้าไปในบั้งนาอีก 30 ก้าว นี่คืจุดสำรวจที่ 1 และบั้งนาตัวอย่างที่ 2 เริ่มจากมุมตรงข้ามของจุดสำรวจที่ 1 คื มุมบนขวามือเดินตามคันนาลงมาทางด้านล่าง 30 ก้าว แล้วเลี้ยวขวาตรงเข้าไปใน บั้งนาอีก 30 ก้าว นี่คืจุดสำรวจที่ 2

การส่องจุดสำรวจตัวอย่าง

 กรณีที่แปลงตัวอย่างมีแปลงนาเดี่ยวหรือบึงนาเดี่ยว ให้ตั้ง 2 จุดสำรวจ โดยจุดสำรวจที่ 1 เริ่มจากมุมล่างซ้ายมือของแปลงนาให้เดินตามคันนาไปทางด้านบน 30 ก้าว แล้วเลี้ยวขวาตรงเข้าไปในบึงนาอีก 30 ก้าว และจุดสำรวจที่ 2 เริ่มจากมุมตรงข้ามจากจุดสำรวจที่ 1 คือ มุมบนขวามือให้เดินตามคันนาลงมาทางด้านล่าง 30 ก้าว แล้วเลี้ยวขวาตรงเข้าไปในบึงนาอีก 30 ก้าว

จุดสำรวจตัวอย่าง

 ตรงปลายเท้าก้าวที่ 30 ให้วางกรอบตัวอย่าง (Frame) ขนาด 1 ตารางเมตร (1 เมตร x 1 เมตร) ไปทางด้านซ้ายมือให้ขนานกับคั่นนา โดยวางและประกอบกรอบตัวอย่างทีละด้าน

การสู่มจุดสำรวจตัวอย่าง

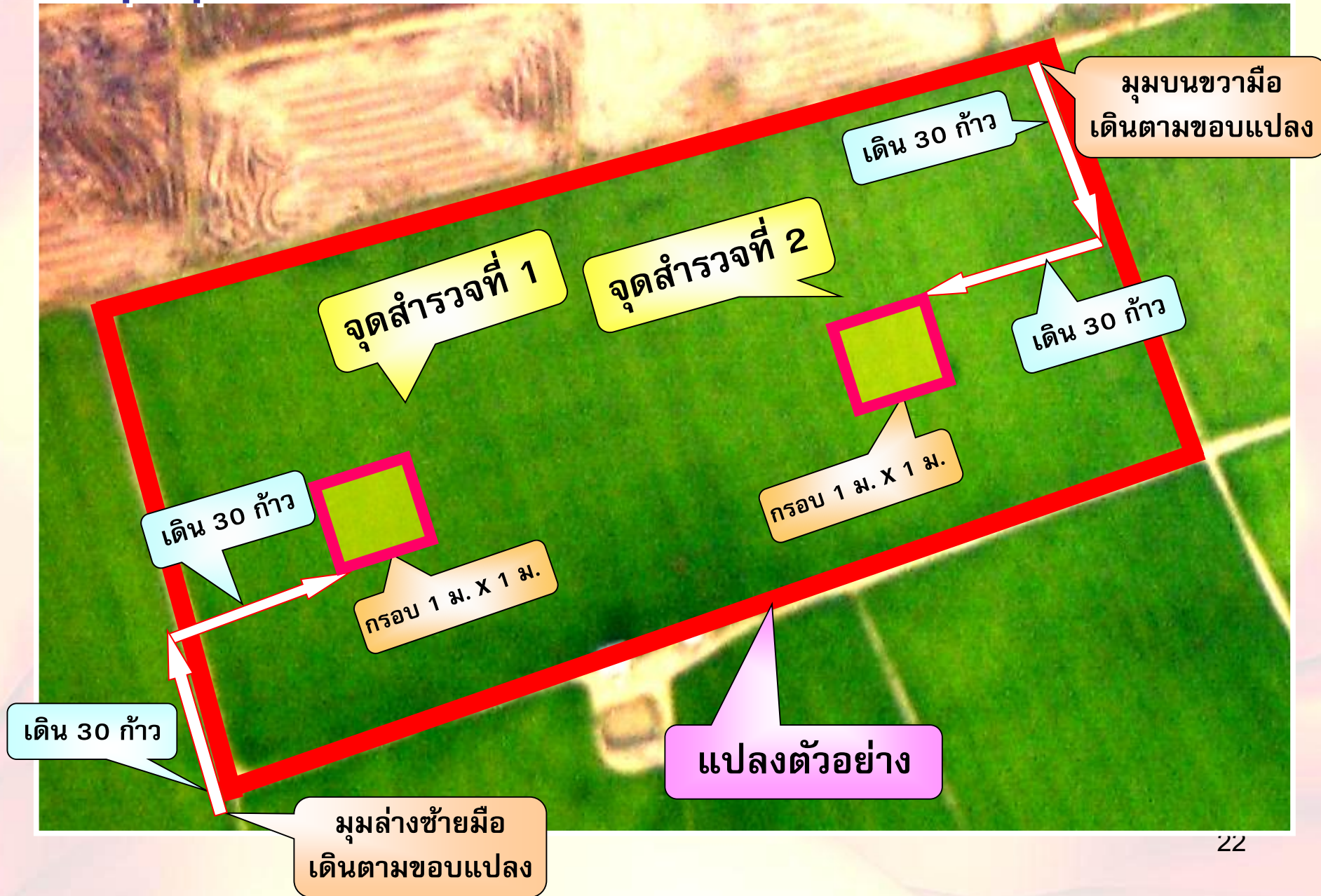
จุดสำรวจที่ 1

เริ่มจากมุมล่างซ้ายมือ
ให้เดินตามขอบแปลงขวาง
แถวปลูก 30 ก้าว จากนั้น
เลี้ยวขวาหรือเลี้ยวซ้ายเข้า
ไปในแปลงอีก 30 ก้าว

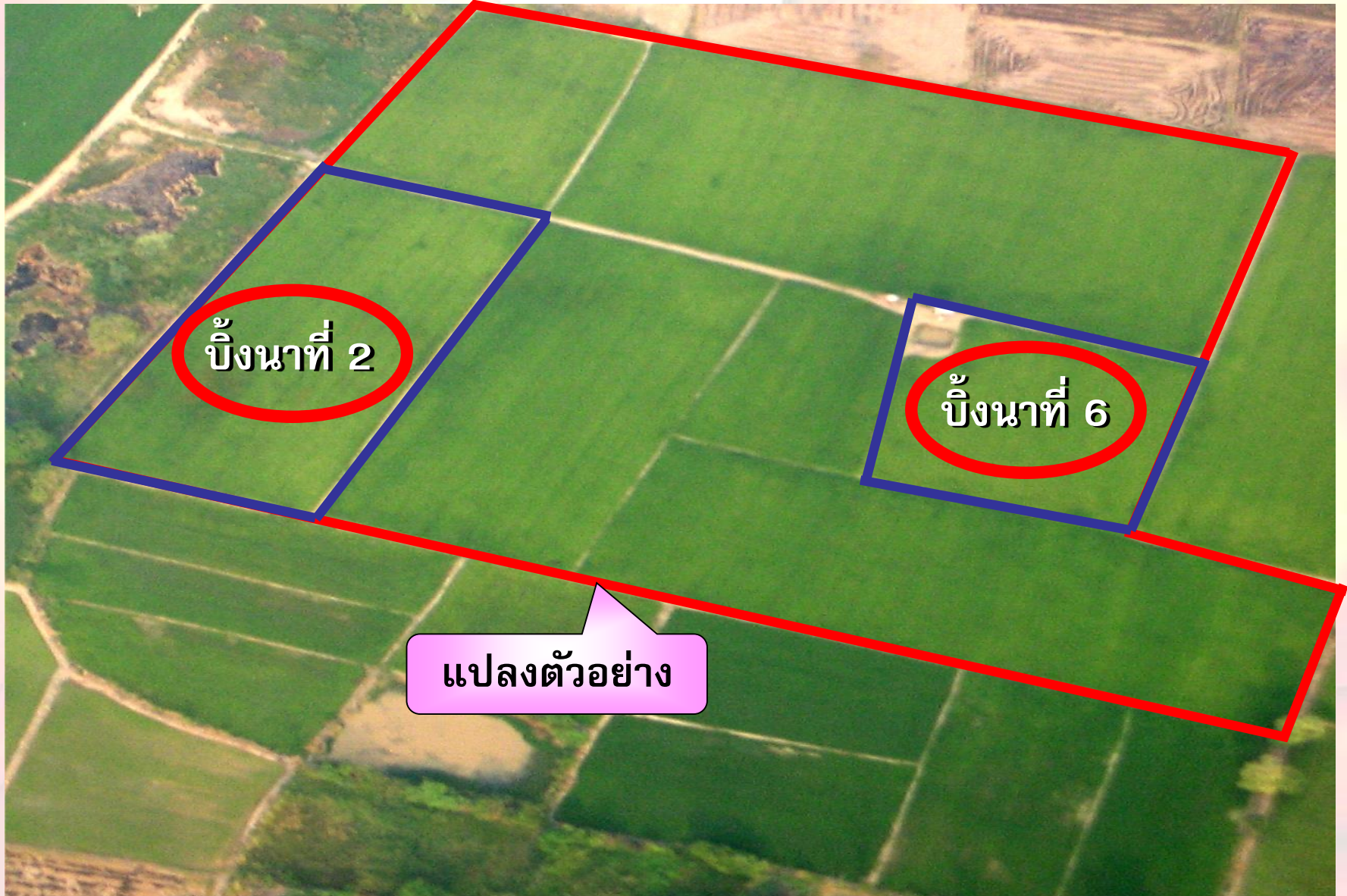
จุดสำรวจที่ 2

เริ่มจากมุมบนขวามือ
ให้เดินตามขอบแปลงขวาง
แถวปลูก 30 ก้าว จากนั้น
เลี้ยวขวาหรือเลี้ยวซ้ายเข้า
ไปในแปลงอีก 30 ก้าว

การสุ่มจุดสำรวจตัวอย่างของแปลงตัวอย่างมีบึงนาเดี่ยว

การสุ่มจุดสำรวจตัวอย่างของแปลงตัวอย่างมีหลายบึงนา

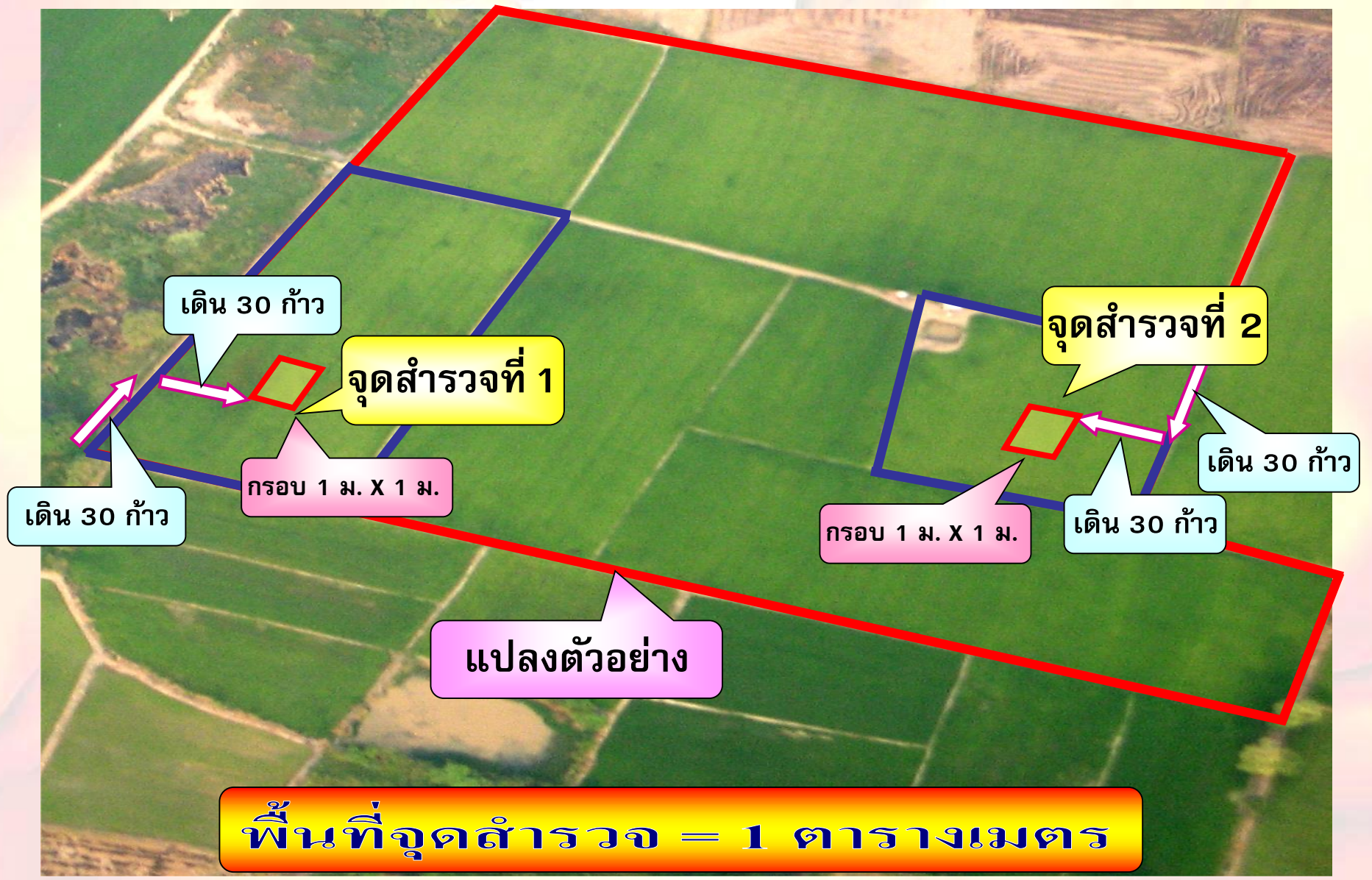

บึงนาที่ 2

บึงนาที่ 6

แปลงตัวอย่าง

การสุ่มจุดสำรวจตัวอย่างของแปลงตัวอย่างมีหลายบึงนา

พื้นที่จุดสำรวจ = 1 ตารางเมตร

การเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าว

 เก็บเกี่ยวรวงข้าวที่โคนต้นข้าวอยู่ภายในกรอบตัวอย่าง หากมีต้นข้าวที่โคนอยู่ตรงใต้กรอบตัวอย่าง ให้ถือว่าอยู่นอกกรอบตัวอย่าง

 การเก็บเกี่ยวให้ทำการเก็บตรงคอรวงข้าว เพื่อสะดวกและง่ายต่อการบรรจุลงถุง การตาก และการนวดต่อไป

 ให้ตากผลผลิตข้าวที่อยู่ในถุงตาข่ายทั้ง 2 ถุง เพื่อให้ความชื้นผลผลิตข้าวลดลง

และการสำรวจผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว

ข้าวนาปี ปีเพาะปลูก 2556/57

ครัวเรือนตัวอย่างที่ **1**

1. ข้อมูลครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่าง

ชื่อครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่าง		ที่อยู่			ค่าพิกัด			โทรศัพท์	
นายลำดวน แก้วสวย		129 หมู่ 5 บ้านทุ่งเทิง ต.โป่ง อ.ด่านซ้าย จ.เลย			E 625977 N 167356			08-9876-5433	
เนื้อที่ปลูก ทั้งหมด (ไร่-งาน-ตร.ว.)	จำนวน แปลงที่ปลูก (แปลง)	จำนวนแปลง ที่เก็บเกี่ยวได้ (แปลง)	แปลง ตัวอย่าง ที่	เนื้อที่แปลง ตัวอย่าง (ไร่-งาน-ตร.ว.)	จำนวนบึงนา ในแปลง ตัวอย่าง (บึง)	บึงนาตัวอย่าง		ชนิดข้าวที่ปลูก 105 = ข้าวเจ้า 106 = ข้าวเหนียว	ชื่อพันธุ์ ที่ปลูก (ระบุ)
						บึงนา ที่	เนื้อที่ (ไร่-งาน-ตร.ว.)		
18	2	2	2	8	5	2	1-2-0	105	หอมมะลิ
						5	2-3-0		

2. ข้อมูลครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่าง(ต่อ)

วิธีการปลูก	การได้รับน้ำ	ปีที่แล้ว		ปีนี้		สถานการณ์การผลิต	สาเหตุ (ระบุ)
1 = ต่ำ, 2 = หวานน้ำตม, 3 = หวานสำรวย, 4 = หยอด	1 = ขอบระทาน, 2 = น้ำฝน, 3 = อื่น ๆ	ผลผลิต (กก./ไร่)	ความชื้น (%)	ผลผลิต (กก./ไร่)	ความชื้น (%)	5 = ดีมาก, 4 = ดี, 3 = ปกติ, 2 = ไม่ดี, 1 = แย่มาก	
3	2	440	22	400	20	2	ฝนแล้ง

3. ในกรณีจุดสำรวจทั้ง 2 จุด มีผลผลิตแตกต่างกัน จนผิดสังเกตให้ระบุสาเหตุที่ผลผลิตแตกต่างกันด้วย

จุดสำรวจ	สาเหตุที่ผลผลิตแตกต่างกัน (ระบุ)
จุดสำรวจที่ 1	เป็นที่ดอน น้ำไม่เพียงพอ
จุดสำรวจที่ 2	

4. ข้อมูลแปลงทดสอบผลผลิต

สำรวจวันที่...../...../.....

	น้ำหนักผลผลิต ซึ่งรวมภาชนะ ต่อ 1 ตารางเมตร (กก.)	น้ำหนัก ของภาชนะ (กก.)	น้ำหนักสุทธิ ของผลผลิต ต่อ 1 ตารางเมตร (กก.)	ความชื้น (%)	ผลผลิตต่อไร่ เบื้องต้น (กก.)	ผลผลิตต่อไร่ ที่ความชื้น 15 % (กก.)
	(1)	(2)	(3) = (1) - (2)	(4)	(5) = (3)x1,600	(6) = (5) x [(100-(4))/85]
จุดสำรวจที่ 1	0.42	0.20	0.22	20	352.00	331.29
จุดสำรวจที่ 2	0.55	0.20	0.35	18	560.00	540.24
เฉลี่ยจากจุดสำรวจทั้ง 2 จุด					(7) = (จุดที่1+2)/2 456.00	(8) = (จุดที่1+2)/2 435.76

5. สอบถามข้อมูลผลผลิตข้าวนาปี ปีเพาะปลูก 2556/57 ของแปลงสำรวจที่ได้เก็บเกี่ยวไปจนหมดสิ้นแล้ว
(สอบถามภายหลังจากที่มีการตั้งแปลงทดสอบไปแล้ว)

แปลงที่	พันธุ์ที่ปลูก	เนื้อที่แปลงตัวอย่าง	เนื้อที่เก็บเกี่ยวได้จริง	ผลผลิตที่ได้รับ	
		(ไร่-งาน-ตร.ว.)	(ไร่-งาน-ตร.ว.)	ผลผลิต(กก.)	%ความชื้น
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	หอมมะลิ	8 - 0 - 0	7 - 3 - 0	2,635	18

สวัสดิ์

